

ชุดที่ 10

ข้อ 1. จากข้อมูลต่อไปนี้

	<u>2524</u>	<u>2525</u>
ขาย	400,000	500,000
ต้นทุนสินค้าขาย	<u>240,000</u>	<u>325,000</u>
กำไรขั้นต้น	160,000	175,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>132,000</u>	<u>137,000</u>
	<u>28,000</u>	<u>38,000</u>

ให้ทำ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงของกำไรขั้นต้น ภายใต้ข้อสมมุติที่กำหนดให้แต่ละข้อ
ดังนี้ (แต่ละข้อไม่เกี่ยวข้องกัน)

1. สมมุติว่าไม่ทราบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับราคาขายและปริมาณขาย
2. สมมุติว่าราคาขายปี 2525 เพิ่มขึ้นจากปี 2524 25%
3. สมมุติว่าปริมาณสินค้าที่ขายในปี 2525 เพิ่มขึ้นจากปี 2524 25%

ข้อ 2.

บริษัท พาณิชยธรรม จำกัด
งบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2524 และ 2525

สินทรัพย์	ยอดเปลี่ยนแปลงสุทธิ			
	2525	2524	ล.น.	จ.น.
เงินสด	90,985	48,625	42,360	
ลูกหนี้	20,000	18,000	2,000	
หนี้สงสัยจะสูญ	(1,200)	(1,050)		150
สินค้าคงเหลือ	50,000	47,000	3,000	
เบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	585	175	410	
เงินลงทุนหลักทรัพย์ระยะยาว	45,000	30,000	15,000	
เงินกองทุน-เงินสด	5,000	—	5,000	
ที่ดิน	30,000	30,000		
อาคาร	60,000	60,000		
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคาร	(18,500)	(18,000)		500
เครื่องตกแต่ง ติดตั้ง	18,000	20,000		2,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องตกแต่ง	(7,100)	(6,000)		1,100
ยานพาหนะ	4,900	4,500	400	
ค่าเสื่อมราคาสะสม-ยานพาหนะ	(980)	(3,600)	2,620	
เครื่องใช้สำนักงาน	4,800	4,000	800	
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้	(2,040)	(1,600)		440
ค่านิยม	—	10,000		10,000
ส่วนลดพันธบัตรทุนสำรอง 5%	1,800	—	1,800	
	<u>301,250</u>	<u>242,050</u>		

	หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		ยอดเปลี่ยนแปลงสุทธิ	
	2525	2524	ลูกหนี้	เจ้าหนี้
เจ้าหนี้	35,000	11,500		23,500
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	25,700	22,800		2,900
ดอกเบี้ยตั๋วเงินค้างจ่าย	750	750		
ตั๋วเงินจ่ายระยะยาวครบกำหนดภายใน 1 ปี	5,000	—		5,000
พันธบัตรสำรองกองทุน 5%	50,000	—		50,000
ตั๋วเงินจ่ายระยะยาว	20,000	25,000	5,000	
เงินทุน-หุ้นบุริมสิทธิ	—	50,000	50,000	
- หุ้นสามัญ	125,000	100,000		25,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	50	—		50
สำรองเงินกองทุน-ไถ่ถอนพันธบัตร 5%	5,000	—		5,000
สิทธิในการจองหุ้น	50	—		50
สำรองเผื่อเหตุฉุกเฉิน	—	10,000	10,000	
กำไรสะสม	<u>34,700</u>	<u>22,000</u>		<u>12,700</u>
	<u>301,250</u>	<u>242,500</u>	<u>138,390</u>	<u>138,390</u>

งบกำไรสะสมประจำปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2525

ยอดยกมา		22,000
บวก กำไรสุทธิ	33,900	
กำไรจากการขายหลักทรัพย์	400	
สำรองเพื่อเหตุฉุกเฉิน	<u>10,000</u>	<u>44,300</u>
		66,300
หัก ค่าเสียหายแพคดี	8,000	
ตัดค่าความนิยม	10,000	
ค่าพรีเมียมไถ่ถอนหุ้นบุริมสิทธิ์	1,000	
ขาดทุนจากการแลกเปลี่ยน	100	
ยานพาหนะ		
โอนไปทุนสำรองไถ่ถอนพันธบัตร	5,000	
เงินปันผลหุ้นสามัญ	<u>7,500</u>	<u>31,600</u>
ยอดคงเหลือยกไป		<u>34,700</u>

ข้อความเพิ่มเติม สำหรับรายการที่เกิดขึ้นในระหว่างปี 2525

1. ตั้งหนี้สงสัยจะสูญ (Estimated for Uncollectable Debt) เพิ่ม 900.-บาท
2. ลูกหนี้จำนวน 750 บาท เรียกเก็บเงินไม่ได้ จึงตัดบัญชีไปเข้าบัญชีหนี้สงสัยจะสูญ
3. ปรับปรุงค่าเบี้ยประกันภัย เป็นค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้า 410 บาท (เบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้านี้ จะตัดเป็นรายจ่ายได้ทั้งหมดในรอบระยะเวลาบัญชีถัดไป)
4. หลักทรัพย์เงินลงทุน ราคาทุน 5,000 บาท จำหน่ายได้ 5,400 บาท
5. ตั้งสำรองเงินกองทุนเพื่อไถ่ถอนพันธบัตร 5,000 บาท
6. จ่ายเงินสดสมทบเงินกองทุน-เงินสด 5,000 บาท
7. คิดค่าเสื่อมราคาอาคารไป 3,000 บาท จ่ายเงินสดค่าซ่อมใหญ่นำไปเข้าบัญชีค่าเสื่อมสะสม-อาคาร 2,500 บาท
8. ขายเครื่องตกแต่ง-ได้ตามราคาในบัญชี เครื่องตกแต่งมีราคาทุน 2,000 บาท ค่าเสื่อมสะสม ณ วันขาย 850 บาท
9. คิดค่าเสื่อมราคา-เครื่องตกแต่ง 1,950 บาท

10. ยานพาหนะเก่า ราคาทุน 4,500 บาท ค่าเสื่อมสะสม ณ วันแลง 3,600 บาท ดีราคา ดีราคา Trade-in 800 บาท แลกกับยานพาหนะคันใหม่ราคา 4,900 บาท โดยจ่ายเงินสดเพิ่ม 4,100 บาท
11. คิดค่าเสื่อมราคายานพาหนะ 980 บาท
คิดค่าเสื่อมราคาเครื่องใช้ 440 บาท
12. 5% พันธบัตรทุนสำรองอายุ 10 ปี ราคาตามมูลค่า 50,000 บาท ได้ออกจำหน่ายเมื่อ 1 ม.ค. 2525 ในราคา 48,100 บาท พันธบัตรราคาตามมูลค่าฉบับละ 1,000 บาท ได้แนบสิทธิ 1 สิทธิต่อพันธบัตร 1 ฉบับ จอห์นสามัญได้ในราคาเท่ากับมูลค่า 100 บาท ราคาตลาดของหุ้นสามัญขณะนั้น 102 บาท
13. ตัดส่วนลดพันธบัตร 1/10
14. ใถ่ถอนหุ้นบุริมสิทธิ ราคาตามมูลค่า 50,000 บาท ใถ่ถอนในราคา 51,000 บาท
15. สำรองเผื่อเหตุฉุกเฉินต้นปี 2525 มียอด 10,000 บาท โอนสำรองเผื่อเหตุฉุกเฉินกลับไปบัญชีกำไรสะสม ในระหว่างปีมีค่าเสียหายเกิดขึ้น 8,000 บาท ได้ลงบัญชี เดบิต ค่าเสียหาย 8,000 บาท เครดิต เงินสด 8,000 บาท
16. ราคาตลาดของหุ้นสามัญเพิ่มเป็น 150 บาท มีผู้นำสิทธิมาใช้ในการจองหุ้น 25 หุ้น
17. ตัดค่าความนิยมไปหักกำไรสะสม 10,000 บาท

ให้ทำ กระจายทำการงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะเงินทุนหมุนเวียน และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะเงินทุนหมุนเวียนสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2525

ข้อ 3.

บริษัท แพร่ไพลีน จำกัด
งบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2524

สินทรัพย์ที่เป็นตัวเงิน	100,000	หนี้สินที่เป็นตัวเงิน	40,000
สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงิน	400,000	หุ้นสามัญ	320,000
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(80,000)	กำไรสะสม	60,000
	<u>420,000</u>		<u>420,000</u>

บริษัท แพร่ไพลีน จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับงวด 1 ปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2525

ขาย (เงินสด)		180,000
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคา	40,000	
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (เงินสด)	<u>90,000</u>	<u>130,000</u>
กำไรสุทธิ		<u>50,000</u>

บริษัทเริ่มดำเนินกิจการเมื่อต้นปี 2524 โดยออกหุ้นทุน 320,000 บาท และมีสินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงิน 400,000 บาท บริษัทคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงินปีละ 40,000 บาท รายได้และค่าใช้จ่ายทุกรายการ (ยกเว้นค่าเสื่อมราคา) เงินสด และเกิดสม่าเสมอตลอดปี

ดัชนีราคา 1 มกราคม 2524 เป็น 50

ดัชนีราคา 31 ธันวาคม 2524 เป็น 80

ดัชนีราคา 31 ธันวาคม 2525 เป็น 100

ให้ทำ

1. งบดุล ณ 31 ธันวาคม 2525 (ไม่ต้องปรับปรุงรายการใด ๆ ทั้งสิ้น)
2. คำนวณหาผลกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคาสำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2525
3. งบดุลเปรียบเทียบ ณ 31 ธันวาคม 2524 และ 2525 โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงระดับราคา (แสดง ณ ระดับราคา 31 ธันวาคม 2525)

ข้อ 4.

บริษัท ก. จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2524

สินทรัพย์

เงินสด	100,000
ลูกหนี้	500,000
สินค้าคงเหลือ	300,000
อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	800,000
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	<u>40,000</u>
รวม	บาท <u>1,740,000</u>

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

เจ้าหนี้	110,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	30,000
เงินเดือนค้างจ่าย	40,000
หุ้นกู้ 6% (ครบกำหนด 2530)	200,000
หุ้นบุริมสิทธิ 5% สะสม ไม่รวมรับ ราคาไถ่ถอนหุ้นละ 105 บาท	
ราคาตามมูลค่าหุ้นละ 100 บาท	300,000
หุ้นสามัญ ราคาตามมูลค่าหุ้นละ 100 บาท	400,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	10,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	15,000
กำไรสะสม	651,000
หุ้นสามัญซื้อคืนมาราคาทุน 100 หุ้น	<u>(16,000)</u>
รวม	บาท <u>1,740,000</u>

หมายเหตุ หุ้นบุริมสิทธิมีสิทธิได้รับเงินปันผลของปีปัจจุบันและปีที่แล้วด้วย

งบกำไรขาดทุน
สำหรับงวด 1 ปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

ขาย	2,000,000
ต้นทุนขาย	<u>1,200,000</u>
กำไรขั้นต้น	800,000
ค่าใช้จ่าย (รวมดอกเบี้ยจ่าย)	<u>500,000</u>
กำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย	300,000
ภาษีเงินได้	<u>150,000</u>
กำไรสุทธิ	<u><u>150,000</u></u>

ให้คำนวณหา (ทศนิยม 1 ตำแหน่ง)

1. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current ratio)
  2. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้
  3. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ
  4. Earning Coverage ratio
  5. Earning per Share (EPS) ของหุ้นสามัญ
  6. Book Value per Share ของหุ้นปริมิสิทธิ์
  7. Book value per Share ของหุ้นสามัญ
  8. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ
  9. หนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
-

เฉลยปัญหาทดสอบด้วยตนเอง
ชุดที่ 10

เฉลยข้อ 1. ให้ทำงานแสดงการเปลี่ยนแปลงของกำไรขั้นต้นภายใต้ข้อสมมติแต่ละข้อ

(1) สมมติว่าไม่ทราบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับราคาขายและปริมาณขาย

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้นปี 2524} &= \frac{160,000}{400,000} \times 100\% \\ &= 40\% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{อัตรากำไรขั้นต้นปี 2525} &= \frac{175,000}{500,000} \times 100\% \\ &= 35\% \end{aligned}$$

กำไรขั้นต้นปี 2525	175,000
กำไรขั้นต้นปี 2524	<u>160,000</u>
กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น	<u>15,000</u>

สาเหตุของการเพิ่มขึ้นของกำไรขั้นต้น

1) เนื่องจากปริมาณขายเพิ่มขึ้น

ขายสินค้าปี 2525	500,000
ขายสินค้าปี 2524	<u>400,000</u>
	100,000

$$\therefore \text{กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นเป็นเงิน } \left(\frac{40}{100} \times 100,000\right) \quad 40,000$$

2) เนื่องจากอัตรากำไรขั้นต้นลดลง

อัตรากำไรขั้นต้นปี 2524	40%
อัตรากำไรขั้นต้นปี 2525	<u>35%</u>
อัตรากำไรขั้นต้นลดลง	5%

$$\therefore \text{กำไรขั้นต้นลดลงเป็นเงิน } \left(\frac{5}{100} \times 500,000\right) \quad (25,000)$$

$$\therefore \text{กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นสุทธิ} \quad \underline{15,000}$$

หมายเหตุ เมื่อไม่ทราบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ทั้งสิ้น ดังนั้น เมื่อต้องการหาสาเหตุเนื่องจากปริมาณเพียงอย่างเดียว จึงสมมติให้อัตรากำไรขั้นต้นคงที่อยู่ที่ปีที่แล้วคือ 40% นำไปคูณกับผลต่างในยอดขายของ 2 ปีข้างต้น และเมื่อต้องการหาสาเหตุเนื่องจากอัตรากำไรขั้นต้น ทำได้โดยหาผลต่างในอัตรากำไรขั้นต้นที่เปลี่ยนแปลง นำไปคูณกับยอดขายปีปัจจุบัน

เฉลยข้อ 1 ต่อ

(2) สมมติว่าราคาขายปี 2525 เพิ่มขึ้นจากปี 2524 25%

กำไรขั้นต้นปี 2525	175,000	
กำไรขั้นต้นปี 2524	<u>160,000</u>	
กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น		<u>15,000</u>

สาเหตุของการเพิ่มขึ้นของกำไรขั้นต้น

1) เนื่องจากปริมาณขาย

ปริมาณสินค้าที่ขายปี 2525		
ตามเกณฑ์ราคาปี 2524	400,000	
ปริมาณสินค้าที่ขายปี 2524 ที่แท้จริง	<u>400,000</u>	
	-0-	-0-

ทำให้กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น $\frac{40}{100} \times (0)$

2) เนื่องจากอัตรากำไรขั้นต้น

ก) เนื่องจากราคาขายเพิ่มขึ้น

สินค้าที่ขายปี 2525		
ตามเกณฑ์ราคาปี 2524	400,000	
สินค้าที่ขายปี 2525 ที่แท้จริง	<u>500,000</u>	100,000 -

ข) เนื่องจากต้นทุนขายเพิ่มขึ้น

ต้นทุนขายปี 2525 ตามเกณฑ์		
ต้นทุนปี 2524	240,000	
ต้นทุนขายปี 2525 ที่แท้จริง	<u>325,000</u>	<u>(85,000)</u>

15,000

กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นทั้งสิ้น

15,000

งบประกอบ

ราคาขายปี 2525 เพิ่มขึ้น 25%

ราคาขายปี 2525 เป็น 125 บาท คิดเป็นราคาขายปี 2524 = 100 บาท

ราคาขายปี 2525 เป็น 500,000 บาท คิดเป็นราคาขายปี 2524 = $500,000 \times \frac{100}{125}$ "

สินค้าที่ขายปี 2525 ตามเกณฑ์ราคาขายปี 2524 เป็น = 400,000 บาท

อัตรากำไรขั้นต้นปี 2524 = 40%

ราคาขายปี 2524 100 บาทคิดเป็นต้นทุนปี 2524 60 บาท

ราคาขายปี 2524 400,000 บาท คิดเป็นต้นทุนปี 2524 = $400,000 \times \frac{60}{100}$ บาท

ต้นทุนขายปี 2525 ตามเกณฑ์ต้นทุนปี 2524 = $400,000 \times \frac{60}{100}$ บาท

ต้นทุนขายปี 2525 ตามเกณฑ์ต้นทุนปี 2524 = 240,000 บาท

หรือ อาจคำนวณอีกวิธีหนึ่ง

ราคาขายปี 2525 = 125% ของราคาขายปี 2524

ปริมาณขายปี 25 ตามเกณฑ์ราคาขายปี 25 = 125% ของปริมาณขายปี 25

ตามเกณฑ์ราคาขายปี 24

ปริมาณขายปี 25 500,000 " = $\frac{125}{100}$ ของปริมาณขายปี 25 ตาม
เกณฑ์ราคาขายปี 24

ปริมาณขายปี 25 ตามเกณฑ์ราคาขายปี 24 = $500,000 \times \frac{100}{125}$
= 400,000 บาท

และเมื่อทราบปริมาณสินค้าที่ขายปี 25 ตามเกณฑ์ราคาขายปี 24 แล้วก็สามารถที่จะหาต้นทุนขายปี 25 ตามเกณฑ์ต้นทุนปี 24 ได้ โดยที่ทราบว่าอัตรากำไรขั้นต้นของปี 24 (ปีที่แล้ว) เป็น 40% ดังนี้

ต้นทุนปี 24 = 60% ของราคาขายปี 24

ปริมาณขายปี 25 ตามเกณฑ์

ต้นทุนปี 24 = 60% ปริมาณขายปี 25 ตามเกณฑ์

ราคาขายปี 24

= $\frac{60}{100} \times 400,000$

= 240,000 บาท

หมายเหตุ การวิเคราะห์ตามตัวอย่างนี้เป็น การวิเคราะห์แบบ 2 ทาง

เฉลย ข้อ 1. (ต่อ)

(3) สมมุติว่าปริมาณสินค้าที่ขายปี 2525 เพิ่มขึ้นจากปี 2524 25%

กำไรขั้นต้นปี 2525	175,000
กำไรขั้นต้นปี 2524	<u>160,000</u>
กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น	<u>15,000</u>

สาเหตุของการเพิ่มขึ้นของกำไรขั้นต้น

1) เนื่องจากปริมาณขายเพิ่มขึ้น

ปริมาณขายปี 2525 ตามเกณฑ์ราคาขายปี 2524	500,000
ปริมาณขายปี 2524 ที่แท้จริง	<u>400,000</u>
. . ปริมาณขายเพิ่มขึ้น	100,000
กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น $(\frac{40}{100} \times 100,000)$	40,000

2) เนื่องจากอัตรากำไรขั้นต้น

ก) เนื่องจากราคาขาย

สินค้าที่ขายปี 2525 ตามเกณฑ์ราคาปี 2524	500,000
สินค้าที่ขายปี 2525 ที่แท้จริง	<u>500,000</u> -0-

ข) เนื่องจากต้นทุนขายเพิ่มขึ้น

ต้นทุนขายปี 2525 ตามเกณฑ์ต้นทุนปี 2524	300,000
ต้นทุนขายปี 2525 ที่แท้จริง	<u>325,000</u> (25,000)
กำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น	<u>15,000</u>

สรุปประกอบ

ปริมาณสินค้าที่ขายปี 2525 เพิ่มขึ้น 25%	
ปริมาณขายปี 2524 100 บาท เป็นปริมาณขายปี 2525	= 125 บาท
ปริมาณขายปี 2524 400,000 บ. เป็นปริมาณขายปี 2525	= $400,000 \times \frac{125}{100}$ บาท
สินค้าที่ขายปี 2525 ตามเกณฑ์ราคาขายปี 2524	= 500,000 บาท
อัตรากำไรขั้นต้นปี 2524 40%	
ราคาขายปี 2524 100 บาท คิดเป็นต้นทุนปี 24	= 60 บาท
ราคาขายปี 2524 500,000 บ. คิดเป็นต้นทุนปี 24	= $500,000 \times \frac{60}{100}$ "
ต้นทุนขายปี 2525 ตามเกณฑ์ต้นทุนปี 24	= 300,000 บาท

หรืออาจคำนวณอีกวิธีหนึ่งในทำนองเดียวกับข้อ 2 ย่อย

บริษัท พวณิชย์รวม จำกัด
 กระจายทำการแสดงงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะเงินทุน
 สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2525

รายการ	ยอดเปลี่ยนแปลงสุทธิ		รายการปรับปรุง		เงินทุนใช้ไป (เดบิต)		เงินทุนได้มา (เครดิต)		
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย	จากการดำเนินงาน	แหล่งอื่น ๆ	อธิบาย
เงินทุนหมุนเวียน	16,220								
เงินลงทุนหลักหลักทรัพย์ระยะยาว	15,000		(1) 5,000		20,000	ซื้อเงินลงทุน ตั้งกองทุน			
เงินกองทุน-เงินสด	5,000				5,000				
ที่ดิน	-								
อาคาร									
ค่าเสื่อมราคาสะสม-อาคาร		500			2,500	ซ่อมใหญ่	3,000		ค่าเสื่อมราคา
เครื่องตกแต่งติดตั้ง		2,000	(3) 2,000						
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องตกแต่ง		1,100		(3) 850			1,950		
ยานพาหนะ	400			(4) 400					
ค่าเสื่อมราคาสะสม-ยานพาหนะ	2,620			(4) 3,600			980		
เครื่องใช้สำนักงาน	800				800	ซื้อเครื่องใช้			
ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องใช้		440					440		
ค่าความนิยม		10,000	(9) 10,000						
ส่วนลดพันธบัตรทุนสำรอง 5%	1,800			(5) 2,000			200		
พันธบัตรสำรองกองทุน 5%		50,000	(5) 50,000						
ตั๋วเงินจ่ายระยะยาว	5,000				5,000	ครบกำหนด			
เงินทุน-หุ้นบุริมสิทธิ์	50,000			(6) 50,000					
หุ้นสามัญ		25,000	(8) 2,500					22,500	จำหน่ายหุ้นสามัญ
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		50	(8) 50						
สำรองเงินกองทุน-ไถ่ถอนพันธบัตร 5%		5,000	(2) 5,000						
สิทธิในการจองหุ้น		50	(5) 100	(8) 50					
สำรองเมื่อเหตุฉุกเฉิน	10,000			(7) 10,000					
กำไรสะสม		12,700							
	106,840	106,840							
รายละเอียดกำไรสะสม									
กำไรสุทธิ		33,900					33,900		
กำไรจากการขายหลักทรัพย์		400	(1) 400						
สำรองเมื่อเหตุฉุกเฉิน		10,000	(7) 10,000						
ค่าเสียหายแพ้คดี	8,000				8,000	แพ้คดี			
ตัดค่าความนิยม	10,000			(9) 10,000					
ค่าพรีเมียมไถ่ถอนหุ้นบุริมสิทธิ์	1,000			(6) 1,000					
ขาดทุนจากการแลกเปลี่ยน ยานพาหนะ	100			(4) 100					

บริษัท พาณิชยกรรม จำกัด
 กระดาษทำการแสดงงบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะเงินทุน
 สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2525

รายการ	ยอดเปลี่ยนแปลง		รายการปรับปรุง		เงินทุนไว้ไป (เดบิต)		จากการดำเนินงาน	เงินทุนได้มา (เครดิต)	
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	อธิบาย		แหล่งอื่น ๆ	อธิบาย
โอนไปทุนสำรองโต้ถอนพันธบัตร	5,000			(2) 5,000					
เงินปันผลหุ้นสามัญ	7,500				7,500	จ่ายปันผล			
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น	12,700								
	44,300	44,300							
เงินทุนได้มาจากการขายหลักทรัพย์									
เงินลงทุน				(1) 5,400				5,400	ขายเงินลงทุน
เงินทุนได้มาจากการขายเครื่อง				(3) 1,150				1,150	ขายเครื่องศก
ตกแต่ง									ตกแต่ง
เงินทุนใช้ไปในการแลกยานพาหนะ			(4) 4,100		4,100				
เงินทุนได้มาจากการจำหน่าย พันธบัตร				(5) 48,100				48,100	ขายพันธบัตร
เงินทุนใช้ไปในการโต้ถอนหุ้น			(5) 51,000		51,000				
บุรีมลฑล									
เงินทุนได้มาจากการจำหน่าย				(8) 2,500				2,500	ขายหุ้นสามัญ
หุ้นสามัญ									
เงินทุนได้มาจากการดำเนินงาน							40,470	40,470	
รวมเงินทุนได้มาทั้งสิ้น								120,120	
รวมเงินทุนใช้ไปทั้งสิ้น					103,900			103,900	
.. เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น								16,220	

เฉลยข้อ 8. (1)

บริษัท แพร่ไพหลิน จำกัด

งบดุล ณ 31 ธ.ค.25

สินทรัพย์ที่เป็นตัวเงิน	190,000	หนี้สินที่เป็นตัวเงิน	40,000
สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงิน	400,000	หุ้นสามัญ	320,000
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	<u>(120,000)</u>	กำไรสะสม	<u>110,000</u>
	<u>470,000</u>		<u>470,000</u>

ก) ยอดของสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงินหาได้จากยอดคงเหลือตามบัญชีแยกประเภทของสินทรัพย์ที่เป็นตัวเงิน (ในที่นี้คือบัญชี ง/ส ณ 31 ธ.ค.25 ซึ่งมียอดยกมาต้นปี (1 ม.ค.25) 100,000 บาท เพิ่มขึ้นเนื่องจากการขายสินค้าอีก 180,000 บาท และลดลงเนื่องจากจ่ายค่าใช้จ่ายดำเนินงาน 90,000 บาท ดังนั้นยอดคงเหลือ = 100,000 + 180,000 - 90,000 = 190,000 บาท

ข) ค่าเสื่อมราคาสะสม ณ 31 ธ.ค.25 = ค่าเสื่อมราคาสะสม ณ 31 ธ.ค.24 + ค่าเสื่อมราคาปี 25

$$= 80,000 + 40,000$$

$$= 120,000 \text{ บาท}$$

ค) กำไรสะสม ณ 31 ธ.ค.25 = กำไรสะสม ณ 31 ธ.ค.24 + กำไรสุทธิปี 25

$$= 60,000 + 50,000$$

$$= 110,000 \text{ บาท}$$

(2) ผลกำไรหรือขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค.25

รายการที่เป็นตัวเงินต้นปี		<u>ก่อนปรับ</u>	<u>ตัวคูณ</u>	<u>หลังปรับ</u>
สินทรัพย์ที่เป็นตัวเงิน	100,000			
หัก หนี้สินที่เป็นตัวเงิน	<u>40,000</u>	60,000	100/80	75,000
บวก รายการที่เป็นตัวเงินเพิ่มขึ้นระหว่างปี				
ขายสินค้า		<u>180,000</u>	100/90	<u>200,000</u>
		240,000		275,000
หัก รายการที่เป็นตัวเงินลดลงระหว่างปี				
จ่ายค่าใช้จ่าย		<u>90,000</u>	100/90	<u>100,000</u>
รายการที่เป็นตัวเงินปลายปีหลังปรับ				175,000
รายการที่เป็นตัวเงินปลายปีก่อนปรับ		<u>150,000</u>		<u>150,000</u>
ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา				<u>25,000</u>

เฉลยข้อ 3. (ต่อ)

บริษัทแพรวไพลิน
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ 31 ธ.ค.24 และ 25

	31 ธ.ค.24			31 ธ.ค.25		
	ก่อนปรับ	ตัวคูณ	หลังปรับ	ก่อนปรับ	ตัวคูณ	หลังปรับ
สินทรัพย์ที่เป็นตัวเงิน	100,000	100/80	125,000	190,000		190,000
สินทรัพย์ที่ไม่เป็นตัวเงิน	400,000	100/50	800,000	400,000	100/50	800,000
ค่าเสื่อมราคาสะสม	(80,000)	100/50	(160,000)	(120,000)	100/50	(240,000)
	<u>420,000</u>		<u>765,000</u>	<u>470,000</u>		<u>750,000</u>
หนี้สินที่เป็นตัวเงิน	40,000	100/80	50,000	40,000		40,000
หุ้นสามัญ	320,000	100/50	640,000	320,000	100/50	640,000
กำไรสะสม	<u>60,000</u>		<u>75,000</u>	<u>110,000</u>		<u>70,000</u>
	<u>420,000</u>		<u>765,000</u>	<u>420,000</u>		<u>750,000</u>

$$\begin{aligned}
 \text{กำไรสะสมหลังปรับ ณ 31 ธ.ค.24} &= \text{สินทรัพย์รวมหลังปรับ} - \text{หนี้สิน} - \text{หุ้นทุน} \\
 &\quad \text{หลังปรับ} \\
 &= 765,000 - 50,000 - 640,000 \\
 &= 75,000 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

เฉลยข้อ 4.

1. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน
(current ratio) = $\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$
= $\frac{100,000 + 500,000 + 300,000}{110,000 + 30,000 - 40,000}$
= $\frac{900,000}{180,000}$
= $\frac{5}{1}$
2. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ = $\frac{\text{ขายเชื่อสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้}}$
= $\frac{2,000,000}{500,000}$
= 4 ครั้ง
3. อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ = $\frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือ}}$
= $\frac{1,200,000}{300,000}$
= 4 ครั้ง
4. Earning coverage = $\frac{\text{กำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$
= $\frac{300,000 + 6\%(200,000)}{6\%(200,000)}$
= $\frac{312,000}{12,000}$
= 26 เท่า
5. Earning per Share ของหุ้นสามัญ = $\frac{\text{กำไรสุทธิ-เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่าย}}$
= $\frac{150,000 - 5\%(300,000)}{(4,000-100)}$
= $\frac{135,000}{3,900}$
= 34.6 บาท

6. Book Value per Share ของหุ้นบุริมสิทธิ์

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{มูลค่าไถ่ถอนคืนของหุ้นบุริมสิทธิ์ทั้งหมด} + \text{สิทธิในเงินปันผล}}{\text{จำนวนหุ้นบุริมสิทธิ์ที่ออกจำหน่าย}} \\
 &= \frac{(105 \times 3,000) + (5\% \times 2 \times 300,000)}{3,000} \\
 &= \frac{315,000 + 30,000}{3,000} \\
 &= 115 \text{ บาท}
 \end{aligned}$$

ส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด = 1,740,000 - (110,000 + 30,000 + 40,000 + 200,000)

$$= 1,740,000 - 380,000$$

$$= 1,360,000 \text{ บาท}$$

∴ ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ = ส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด - ส่วนของผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ์

$$= 1,360,000 - 345,000$$

$$= 1,015,000$$

7. Book Value Per Share ของหุ้นสามัญ

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด} - \text{ส่วนของผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ์}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญออกจำหน่ายอยู่ในมือบุคคลภายนอก}} \\
 &= \frac{1,015,000}{4,000 - 100}
 \end{aligned}$$

$$= \frac{1,015,000}{3,900}$$

$$= 260.2 \text{ บาท}$$

8. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ์}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}$$

$$= \frac{150,000 - 15,000}{1,015,000} \times 100\%$$

$$= 13.3\%$$

9. หนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{หนี้สินระยะยาว}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นทั้งหมด}} \\
 &= \frac{200,000}{1,360,000} = 0.14 : 1
 \end{aligned}$$